

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 50 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concușe edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 90 Lei, până la 200 de cuvinte 120 Lei, de aci în sus 150 Lei.
Pe jumătate de an 25 „		
Pe un pătrar de an 12 1/2 „		
Un număr 1 Leu.		
Pentru străinătate pe un an 80 Lei,		

Combaterea publicațiunilor sectare.

— O propunere. —

De Diac. Dr. Gh. Comșa.

În 20 Iunie a. c. s'au împlinit 15 ani dela moartea marelui luptător național Dr. Aurel Mureșianu. Ziaristica noastră s'a achitat de datoria ei cu acest prilej, întărind sentimentele patriotice în sufletul fiilor neamului nostru.

Ziaristica bisericească n'a remarcat nimic din cele cuprinse în ziarele și revistele, cari au ținut să evocă figura unui reprezentant veritabil al luptelor pentru descătușarea noastră națională. Urmărind cu atențiune cele scrise din acest prilej, socotim, că nu este fără folos a remarcă următoarele:

Cam pe la anul 1763, pe timpul înființării graniței militare, un antecesor al familiei Mureșianu (pe atunci Moroșanu) și anume Ioan Mureșianu, — scrie despre bunicul său Nichita Pop, că acesta într'o „jalba” către vicariatul gr.-catolic din Năsăud arăta dispariția din biserica parohiei Rebrîșoara a unei cărți scumpe „Mărgărit”, pe care Nichita Pop a cumpărat-o cu 12 „florinți” din București, fiind el la un frate al său.

Cunoscătorul literaturii noastre omiletice remarcă la moment, că este vorba de un exemplar din *Mărgăritările* Sf. Ioan Chrisostom, tipărite mai întâi în București în 1691 și a doua oară în 1746.

Dar se va întreba cititorul: în ce legătură stă acest moment istoric cu activitatea constructivă a preoțimii? Vom răspunde: Fără cunoașterea temeinică a trecutului istoriei noastre bisericești și naționale o activitate constructivă

nu se poate închipui. Și dacă în sufletul preotului de azi citirea unui asemenea moment istoric nu lasă nici o urmă, se vedește, că în sufletul lui este inexistent sufletul bisericii noastre străbune.

Dacă azi anumiți creștini din diferite motive citesc cărți eretice în loc de „Mărgăritare”, de bună seama, un rău mare roade la temelia ființei noastre creștine ortodoxe. Satan niciodată nu stă în indiferență... Socotelile lui ceartă a trage dungă neagră peste munca constructivă. Dar, care este această muncă? Care este ea pe terenul scrierilor religioase? E ușor să strigi din răspuseri, că înundația cărților sectare și imorale de tot soiul face ravagii, dar ce ai făcut pentru combaterea lor? Firesc este să nu-mi convină, că în mâinile fraților mei ajunge nu Biblia Sf. Sinod, — ci alta, dar oare ce am făcut eu, ca Biblia oficială a bisericii să ajungă în mâinile poporului ortodox?

„Arma armis opponenda”!

Adevărul acesta trebuie să ne facă în sfârșit a înțelege, că lamentările nu sunt justificate. În timpul atmosferei democratice de azi, când și cel din urmă țaran arată o sete sufletească, nu este nici decum potrivit să te consolezi în iluzia, că se poate face totul prin răspândirea de cărți pe cale bugetară. Statul, fără încredințare, este mai întâi obligat să ajute biserica în misiunea sa, dar înactivarea puterilor de jertfă ale credincioșilor ortodocși este cu mult mai efectivă.

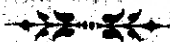
N'avem decât să întreprindem o colecție generală în biserica ortodoxă din țară și rezultatul ar fi uimitor. Biserica trebuie să se mistre și ea, să inițieze această lucrare atât de necesară

sară. Dacă de fiecare suflet ortodox s'ar da numai un leu anual, — ar rezulta aproape patruzece milioane lei, ceea ce ar face, ca în fiecare parohie să se găsească cel puțin douăzeci sau ttezeci exemplare din Sf. Scriptură și alte cărți.

Știind credincioșii, că și ei au jertfit pentru scopuri atât de frumoase, se vor îndemna să cumpere cărțile tipărite, deși în cele mai multe cazuri cărțile trebuiesc împărțite gratuit. Apelez la puterea de acțiune a bisericii, al cărei flu sânt. O colectă făcută cu chibzuială ar da rezultate foarte frumoase.

La muncă dar, la muncă! Am toată încrederea în înțelepciunea venerabililor ierarhi ai bisericii mele. Atunci, când aceasta propunere se va realiza, nu am teamă de uneltirile doznice ale sectelor, cari neagă drepturile divine ale bisericii noastre. Știut este doar, că nu atunci faci muncă pozitivă pentru biserică și creștinătate, când negi drepturile divine ale ei, ci împărțind binefaceri reale tuturor, celor ce doresc să fie părtași ai drepturilor divine.

Manuscriptul unui bănațean, despre Moldova înainte de 1848.

Comunicat de D. Izverniceanu, Oravița

Resfoind „Disertațiunea istorica-critica și literara tractândă despre originea romanilor, din Dacia Trajana“, de Basiliu Maniu, născut la Logoj în anul 1824 și fost membru al Academiei române, găsesc în notițele sale, că aminteste și de un P. Popescu, care a fost cândva în Moldova, ca „profesor privat“.

P. Popescu era de origine bănațean și a trăit într'adevăr în Moldova până la anul 1848. În timpul petrecut acolo, pe lângă ocupațiunea zilnică de profesor, s'a mai îndeletnicit și cu studierea amănunțită a „referințelor, vieții și acțiunilor fanarioților pe pământul Moldo-României“. Insemnările și-le-a cuprins într'un manuscris, pe care la reîntoarcerea lui l-a adus cu sine în Banat. Din scrisul său reiese, că a fost un foarte bun român, care purta la inimă dragostea de neam și mai ales o dragoste nemărginită față de popor. El ura pe toți boierii de pe atunci, cari erau corupți cu desăvârșire, după spusele sale.

Despre această boierime Basiliu Maniu într'o notiță a sa scrie următoarele: „Patricii

Moldo-României din acești timpi au întrecutu cu infamiile lor pe cei din Roma de pe timpii Sulani, Marieni, Cinnani, Neroni etc. etc. corupti pône în sufletu, legati de familiile fanariote parte prin incuscenie, parte prin interesele complicitatei, prin cerintia nedumerită dupo jafu se îndulcisere de viatia desfrenată și înnecati în tină crimelor, în abisul feredelegilor, nu mai cunosceau dumnedieire, umanitate. Satiu, lege s'eu atare dreptu facea'cu poporul, dedati cu viciulu, le era și cea mai mica plecaciune din partea satelitelor turcești facia'cu poporul, nesuferită; acesti calei aveu cu tote infamiile lor recore și teamă de o resbunare possivera, fiindu streini pe pamentulu românesc, și erau prin urmare dispuși a se cunteni în multe-a fi ma crutietori cu poporul moldo-romanu, agitati însa de nobilimea nationala, încuragiatii de elita romană pamenteana și servila, nu se mai dedere din calea crimelor înfiorătoare!“...

Tot Maniu zice mai departe: „Din manuscrisulu banetianului nostru inteligente P. Popescu — ce a fost descrisu referintielle, viața și acțiunile fanarioților pe pământulu moldo-româniei — estragem frassele urmatore caracterisate prin svatulu (svadio) cellu dedere patricii romani, boerii desfrânati—domnilor intimidati“. Aici urmează citatul din manuscrisul lui P. Popescu: „Maria ta, poti să încarci pe suppusii mariei talle (!) cu dări mari, caci ei nunumai că sunt în stare a suporta grăutatiile care noi ti le propuneamu (!) ci și alte cu multu mai mari; izvorile fiscului sunt forte avute în Tiera nostra, éra indigentile poporului teu (?) afora de proportiune facia cu veniturile lor. Tierenii provinciei talle (!) sunt de o sobrietate nespusa, viptulu lor e simplu, și ei urescu din inima totu lussulu; imbrachămintele tieranului costă din unu vesmentu de lâna tiesiuta de muierea s'a! — Maria ta, supunenda pe tiereni sub dare mare, vei promova agricultura în Provincia, marendu averea tieranului, caci debe cercatu un mijlocu de a destepta pe tieranu din apatia s'a spre care e dela natura forte plecatu“.

Astfel știau unii boieri din Moldova, pe timpul fanarioților, să îndemne la jaf pe domnitorii aduși de vânturi în Țara românească. Ei deveniseră niște unelte servile nu numai fanariților, ci și Rușilor, iar pe popor îl considerau de o massă inconștientă, vrednică numai de a săvârși lucrurile cele mai grele, fără de odihnă, fără de răgaz și fără de nici un fel de recompensă, numai și numai de a umplea buzunarele unei boierimi lașe și a unor domnitori jăfuitori.

Bănațeanul P. Popescu zice mai departe

În manuscriptul său: „Boerii tiei sa me érte decă atingu unele zgaibe vechi a parintilor 'loru care ustura si pene în dio'a de adi, ranele ancö nevindecate a poporului moldo-romănu; In adevèru debe să multumimu ceriului că se află în timpul de lăcie mai multi d'ntre urmasii dumnealoru cu sentimente nobile, si cu inimi adevèratu patriotice, mai alessu între tenerimea cea nestricată; dar însă acea ce nu se pote-ignora și nega, é, că mai sunt in căstelle boeresci a Moldovei Neroni, cari ar curma 'li sar pote cu o lovitura, foră cea mai mică mustrare de cugetu, gítulu întregului poporu român! In fruntea acelor Neroni, stă Schefulu Moldovei cu Calei sei si cu tote creaturile s'alle. — Moldova nu s'a folositu dela alun-garea fanarioților si introducerea domniei pamentene, cu nimicu pône adi, caci domnulu Moldovei M. S.) a fost mai reu de catu celu diă urmă fanariotu a lu vechului trecutu; Fanariotii tieneau celu pucinu jafulu, într'o mână tremurānda, si erau pururea cu frica în sinu (!) — pe cându lipitoarea Moldovei cea de astădi n'au avutu frică întru rapirile s'alle nici macăr de Dumnedicu! — — Eu indreptesiu pe toti vîndietori de patrie, la sortea Poloniei si 'ii rogu să arunce o ochiere la trădătorii Poloniei: Felix, Potoky, Braniky e Malahovsky si apoi să mărturiescă dacă le place câte le suferă sermanii Poloni, în urma acelloru tradetori afurisiti — cari au restignitu Patria ca nescari Judü vendietori“.

Durere, că numai aceste câteva șire au rămas din manuscrisul înflăcăratului bănațean, ca notițe în opul sus amintit. Dar și acestea au rămas, ca o mărturie vie a stărilor din Moldova înainte de anul patru zeci și opt. P. Popescu, ca mai toți bănațenii, copil din vîlaga unui popor obidit, dintr'o provincie încă robită, a purtat în sufletul său durerile neamului de pretutindeni. El în timpul petrecut în Moldova a cercetat toate cu de-amăruntul și adânc a rămas impresionat de starea de sclavie, în care era aruncat țăranul român și de nepăsarea boierimei întrată în apele fanarioților.

Ce se va fi făcut cu manuscriptul întreg, ni-meni nu ne poate spune.

(„Arhivele Olleniei“).

Rostul școalei.

D-l profesor Nicolae Iorga, în cadrul magi-stralului său discurs ținut la legea învățămîntu-lui, a caracterizat rostul școalei cu o limpeziciune și frumusețe rară, precum urmează:

„Domnilor, eu n'am un respect extraordinar

pentru omul care știe alfabetul, ci am mai mult respect pentru acela, pe care faptele lui îl arată om înțelept. Trăim astăzi în superficiala slovei. Sunt atâția oameni fără valoare, cari trăiesc numai dintr'ânsa, și sunt atâția oameni buni, cari n'o cunosc, dar dela cari nu numai un congres de învățatori, ci chiar un ministru ar avea une-ori ceva de învățat. Căci nu-i vorba să-i dai țăranului, învățându-l să cetească, un mijloc, care-l poate duce mai ușor la păcat. Pentru cei cari se hrănesc cu gazete mizerabile si cu o anumită literatură, ar fi de o mie de ori mai bine să fi rămas analfabeți.

„Școala trebuie să câștige pe un om prin foloasele, pe care i le aduce. Dacă ea nu-l câști-gă dela început în așa fel, ca el însuși, copil sau părinte, să vrea, să ceară școala, atunci ori eu nu știu ce spun, ori aplicarea strictă a obliga-vității va da naștere la fenomene periculoase. E destul să vă gândiți la văduva săracă, pe care o o obligați să-și trimeată copiii lo școală, pentru ca să înțelegeți, că toată problema școlii cultu-rale este de a o face iubită, de a o face să dea oameni reali și cumiți. Dv. veniți cu sistemul coercitiv, cerut și de unii învățatori, a căror ambiție de a-și avea clasele pline e foarte explicabilă.

„Eu sunt profesor de treizeci de ani; nu pun note rele, nu resping niciodată la examen și rezultatul acestei procedări este, că elevii mei nu se prezintă decât când au convingerea, că au cu ce se prezintă. Ce vreți? Nu-i în firea poporului să fie mînat din urmă. O spune și nuanța de ironie disprețuitoare, pe care o pune țăranul în rostirea acelu „musai“, cu care-l îndemna la treabă administrația austriacă din Bucovina“.

Creștinismul și progresul.

(Din „Creștinismul și studiul naturii“ de F. Bettex, tradu-cere de preoții Ioan Negoită și Neculai Donos).

La întrebarea dacă omenirea a progresat sau nu, unii datează progresul dela apariția creștinismului și atribuie acestuia o însemnată misiune cu mare rezervă. Dacă Christos ar fi voit să civilizeze lumea, cât de ușor i-ar fi fost să apară în lume ca fiul unui împărat roman (căci și așa ar fi putut să moară pe cruce), pentru ca în situația sa de stăpînitor al lumii să introducă o nouă eră a civilizației creștine și a progresului spiritului, prin principii de gu-vernămînt excelente, prin legi cu adevărat umane și prin imediata desființare a sclăviei rușinoase, prin protejarea înțeleaptă a artelor și științii, sau prin încurajarea industriei și a co-

comețului! Cum ar mai fi putut el să ne inițieze, numai în puține cuvinte, asupra întrebuintării forței aburilor, a electricității și a altor forțe naturale, pe care încă nu le cunoaștem și asupra marilor foloase ce decurg din ele! Ar mai fi putut apoi să deslege toate problemele sociale și chiar să pună capăt mizeriei trupești printr'o metodă de vindecare rațională, sprijinită de minunatele puteri ale naturii sau prin sporirea minunată și regulată a mijloacelor de trai... etc. Și aceasta-i era cu totul în voie, pentru că el, ca Dumnezeu, dirijează istoria lumii și nu este „un produs“ al acesteia, după cum au afirmat unele capete înțelepte. Dar nimic din acestea n'au avut loc. Christos ignorează, mai că am fi zis, că disprețuește, artele și știința politică și legislația și respinge orice amestec, chiar în chestiuni de drept foarte simple, când rostește cu asprime: „Omule, cine m'a pus pe mine judecător între voi?“ Iar când sta în fața domnului lumii acesteia, în loc de a-i înfățișa avantajele enorme ale creștinismului civilizator, îl respinge cu vorbele: „Impărăția mea nu este din lumea aceasta“.

„Ce ar folosi omului de ar dobândi lumea întreagă și și-ar primejdi sufletul său?“ Dacă omul se convertește la creștinism, atunci el este și destul de civilizată; dacă nu se convertește, atunci nici civilizația, nici cultura nu-i folosesc nimic. Acesta este punctul de vedere a lui Christos. El voia să aducă lumii cerul, nu civilizația; dar lumea n'a primit acest dar. Ceva mai mult, dacă te gândești bine, găsești, că într'o omenire adevărat creștină, artele, industria, comerțul și schimbul internațional nici n'ar fi ajuns la dezvoltarea, la care sunt astăzi. Mulțumindu-se cu un trai modest, și socotind ca un lucru principal cele ce sunt eterne, iar cele pământești ca ceva foarte secundar, această omenire n'ar fi pus așa mare preț pe lumina electrică, telegraf, telefon, căi ferate etc., cum se și observă lucrul la Herrnhuteri și alte comunități creștine. Creștinismul îngăduie creștinului să se ocupe cu industria sau comerțul, cu artele sau știința, dar îi interzice de a se deda numai artei sale sau numai ocupației lui pământești. Și creștinul zice: împărăția mea nu este din lumea aceasta.

Acei cari tăgăduesc pe deoparte dumnezeirea lui Christos, iar pe de altă parte se ostenească să demonstreze, că civilizația noastră de astăzi, artele și științele noastre, au la bază creștinismul, prin aceasta atribuie acestui din urmă o dovadă de slăbiciune; căci dacă ar fi așa, atunci a priori arta și știința creștină, întreaga cultură și civilizația noastră de astăzi și chiar

și așa numitul stat creștin de astăzi ar trebui să fie departe, ca cerul de pământ, de cele trecute, după cum este și adevărul creștin față de rătăcirile păgânești. Că lucrul nu stă așa, vede oricine. Nu în totdeauna bisericile creștine, un Sf. Petru sau catedrala din Colonia, întrec Partenonul, templul Dianei din Efes, sala templului din Carnac sau minunatele temple din India, în aceeași proporție în care creștinismul este mai presus de religiunile păgâne. Madonele lui Raphael și Murillo nu sunt produse de artă mai superioare decât Venus din Milo și Apollo dela Belvedere, nici Moise al lui Michel Angelo de cât Jupiter al lui Phidias. În ce privește arta „bisericească“ a protestantismului, apoi, după cum se poate presupune din mai puțină sa predilecție pentru simbolică, ea cu bisericile sale uneori dragute, dar lipsite de podoabe, cu ferestrele lor de sticlă, cu amvoanele și acoperemintele altarelor lor sculptate, stă atât de jos față de biserica catolică în privința inspirației și execuției artistice, încât după teoria de mai sus, cu necesitate ar trebui să i se atribuie și un spirit și un adevăr mult mai puțin creștinesc. Perfecțiunea artistică, ca cea a catedralelor din Colonia și Ulm pierde însă caracterul sfânt creștin, când șinem seamă, că ele s'au construit numai cu ajutorul loteriilor.

De sigur, arta și natura sunt de origină divină și că toate legile celei dintâi sunt ascunse în cea din urmă. Dar dumnezeiesc nu-i tot una cu creștin. Dumnezeiască este descoperirea universală a lui Dumnezeu, accesibilă tuturor oamenilor—universul; creștinească este descoperirea specială a lui Dumnezeu în Christos, pe care fiecare o primește prin Duhul Sfânt. După cum nu există o natură creștină, tot așa nu există nici o artă creștină, ci numai o artă bisericască, adică pusă în serviciul bisericii. „În mersul progresiv al culturii“ zice Herder, „vine uneori o epocă în viața fiecărui popor, când arta trece peste limitele ei“. F. von Baader se exprimă drastic: „Există o singură artă creștină: aceasta este arta de a purta crucea. Ce umblați voi să pictați madone, ingeri sfinți cu umbre și perspectivă? Să pictați cu culori pământești o lume suprapământească! Eu disprețuesc toată arta aceasta“. Și nu lipsit de dreptate se exprimă pictorul realist Courbet: „Să nu-mi picteze nici un pictor și un inger sau să-mi facă portretul lui Christos; căci el n'a văzut nici pe unul nici pe celalalt!“.

Interesant este faptul, nu întâmplător, ci hotărât de Dumnezeu, că pe când avem încă până astăzi portrete bune de Faraoni și de monarhi din Niniva și Babilon și chiar mumii autentice, în parte bine păstrate, dintr-o parte, nu

posedăm nici o reprezentare artistică a vreunui sfânt, profet sau apostol și nici chiar a Mântuitorului. De aceea este criticabilă orice încercare de a ilustra Biblia. O reprezentare naturalistică și conformă cu natura, chiar dacă ar fi posibilă, ar trebui să înfrâneze spiritul să se țină de lucruri exterioare și să se abată dela sensul înalt al cuvântului; o pictură idealistică și stilizată ar fi lipsită de adevăr. Dumnezeu știe pentru ce n'a edat o bibliie cu figuri, căci altfel ar fi putut ușor să inspire pe unul sau mai mulți Bezaleeli. Ci în toată Biblia, dela porunca: „Să nu-ți faci ție chip cioplit nici vreunei fapturi pământești“ și dela vorbele profetice; „N'avca nici chip, nici frumuseță, care să ne fi plăcut“ și până la zisa lui Christos: „Dumnezeu este spirit și trebuie să te închini în spirit și în adevăr“ și apoi a lui Pavel: „Și chiar de am cunoscut pe Christos după trup, acum însă nu-l mai cunoaștem așa“, suflă un duh de eliberare și de descătușare de tot ce este exterior și de toate formele pământești.

.....

În privința nivelului moral și al umanității așa numitului creștinism, chiar la curtea lui Constantin Cel Mare situația fost mai rea decât cea dela unele curți egiptene, grecești sau romane în timpul republicii și chiar sub Tit, Antoniu, Adrian, Traian și Marc Aurel. Încă și mai rea a ajuns în pretinsa Romă creștină a familiei Borgia. Întreg evul mediu, numit cu oarecare dreptate întunecos, cu închiziția, cu procesele contra vrăjitoarelor și cu războiul de 30 ani — trei din cele mai îngrozitoare fenomene din istoria universală, provocate de o concepție creștină rătăcită — a fost din punct de vedere al civilizației un mare regres față de starea de lucruri dela Egipteni, Greci și Romani; după cum Goethe, Schiller, Straus, etc., regretă — nu tocmai fără dreptate, — că creștinismul, sau mai drept vorbind ceea ce pe nedrept eră socotit creștinism, n'a putut niciodată să procure lucruri așa de frumoase și armonice, ca antichitatea clasică.

Este absurd să credem, că creștinismul a adus fericirea unui popor, până nu-i pătruns de el. Credința face fericit aici jos și fericit și sus în cer, însă numai pe cel care crede, dar nu, printr'un fel de molipsire, și pe vecinul care-și bate joc, urăște sau disprețuește această credință; — acesta are parte din această cauză de o condamnare mai mare și acest lucru se poate spune și despre popoare. Este o batjocură și mai mare faptul, că unii vor să ne reproșeze, ca și cum ar fi un produs al adevăratei învățături a lui Christos, întreaga cultură și civilizația actuală a popoarelor pretinse creștine din Europa,

dela Gibraltar până la Arhangelsk, cu neputința și desorientarea lor față de curentul în creștere a socialismului și anarhismului, cu vârtejul nebun al jocurilor de bursă, cu așazămintele lor, cu situația îngrozitoare a capitelor sale, cu parlamentele necreștine, care în parte își bat joc de dreptate și de Dumnezeu, cu o știință protivnică lui Dumnezeu și cu o literatură anti-creștină, cu arta lor morală și imorală, într'un cuvânt cu toată ura și înstrăinarea lor de Dumnezeu, pe față sau pe ascuns. Despre acest creștinism aparent — căci pe cel adevărat nu-l cunoaștem — scrie David Strauss în „Alten und Neuen Glauben“: „Creștinismul își mai prelungește existența sa la popoarele actuale culte și industriale numai prin corecturile, pe care i le face o cultură rațională lumească, care în sine este destul de măreață ori slabă și fătarnică, încât să nu-și atribue sieși meritele, ci creștinismului, căruia de altfel îi este foarte protivnic“.

Christos însă a trimis pe ucenicii săi în lume ca pe „niște oi în mijlocul lupilor“, i-a trimis ca pe o făclie, care să lumineze lipsurile și întunecul lumii, ca sare, care să păzească de stricăciune, și aceasta au și făcut ei timp de 18 secole. Cine ar putea să tăgăduiască, că ei au exercitat o influență bună și de înobilare asupra celor din jurul lor? Tot atât de adevărat este însă, că misiunea lor nu eră să civilizeze lumea; și imediat ce și-au atribuit-o, au și fost silniți să recunoască, fie ei persoane izolate, fie chiar diferite confesiuni, că izvorul divin al vieții le-a secat îndată.

Christos de sigur, că ar fi mângâiat pe apostolii săi la despărțire cu aceasta, că ei vor cuceri lumea prin cuvântul Său și vor introduce în lume o eră creștină. Dar departe de aceasta. El le prevestește până la sfârșit numai ură, necazuri și persecuții și-i întreabă: „Credeti voi că atunci când Fiul omului va veni (a doua oară) va afla credința pe pământ?“ O întrebare, la care altădată el răspunde negativ: „Ci precum erau în zilele dinainte de potop: mâncau, beau, se însurau și se măritau până în ziua când a intrat Noe în corabie și n'a știut până a venit potopul și i-a înecat pe toți, așa va fi și venirea Fiului omului.“ (V. Mat. XXIV, 37—39) Cu această comparație măreață, a încheierii istoriei universale cu perirea în păcatele ei a unei lumi, de mai înainte plină de silnicii și de nedreptate, el tăgăduiește progresul creștin, visat de atâția. Și atunci, ce scop ar mai avea la sfârșitul istoriei lumii, sentința înfricoșată și nimicitoare a întregii omeniri și a naturii, pe care ne-o descrie Christos în Mat. XXIV și Luc. XXI și de care este plin Apocalipsul, dacă până atunci această lume, această omenire se va civiliza

mereu și se va răscreștină? Lumea nu este și nu va fi niciodată „mireasa mielului“.

Așa ne prevestește Biblia o istorie universală omenească și văzută, scoborându-se din rău spre mai rău; alătura însă de aceasta, alta progresivă, divină și nevăzută, care în tipuri din ce în ce mai bine determinate ne conduce tot înainte, dela omenirea temătoare de Dumnezeu de înainte de potop, până la poporul ales și apoi dela acesta, până la comunitatea lui Christos.

Ș T I R I

Repausul duminical. Printre ultimile legi votate de Cameră este și legea, care dispune, ca în toată țara Duminica să nu poată avea loc târguri săptămânale.

Conferința directorilor seminarilor din țară, întrunită la Ministerul Cultelor sub prezidiul dlui secretar gen. V. G. Ispir, a hotărât, ca să se rezerve câte 5 locuri fără examen în seminarile din Moldova pentru basarabeni și tot atâtea locuri în seminarile din Muntenia pentru românii din Transilvania și Valea Timocului. În cazul când cererile vor depăși acet număr, candidații vor fi supuși unui concurs de admitere.

Incheierea anului școlar la Institutul nostru teologic diecezan. Examenele de fine de an la Institutul nostru teologic diecezan s'au ținut în zilele de 18—21 Iunie a. c. st. v., sub prezidiul P. S. Sale a Episcopului nostru diecezan Iosif.

Incheierea anului școlar s'a făcut în ziua de 24 Iunie, în cadrul unei micuțe sărbări. După sf. liturgie s'a oficiat rugăciunea de mulțumită, apoi toți elevii împreună cu d-nii profesori, s'au reîntors la Institut, unde pâr. director Dr. Petru Barbu, a făcut o mică dare de seamă asupra gestiunii anului, făcând cunoscut elevilor și rezultatul obținut în studii. A vorbit apoi d-l prof. V. Lochița. Sărbarea s'a închis cu instructiva cuvântare a P. Sfințitului Episcop diecezan, carea arătat greutatea chemării preoțești, îndemnând la răbdare și zel apostolic pe absolvenți și la muncă sârguincioasă întru a înzestra cu armele luminei pe ceilalți.

Frontiera româno-jugoslavă. Comisiunea româno-jugoslavă pentru delimitarea frontierei și-a terminat lucrările. Chestiunea litigioasă privitoare la pădurile dela Vărădia a fost rezolvită în sensul, că aceste păduri să fie împărțite între România și Iugoslavia.

Fuziunea dintre partidul național și cel țărănesc a eșuat din motivul, că partidul țărănesc voia, contra înțelegerii avute, să străcoare în conducerea partidului fuzionat pe dl. C. Stere, care, călcându-și cuvântul dat, astfel voia să se reabiliteze în fața opiniei publice.

Teatru național la Oradea-mare. Ministerul Cultelor și Artelor a hotărât înființarea unui teatru național la Oradea-Mare. Ansamblul alcătuit din elemente parte noi, parte dela teatrele naționale în ființă, vor fi puse sub direcțiunea marelui nostru actor Aristide Demetriad.

Stagiunea va începe chiar în toamna anului curent.

Reforma administrativă. „Viitorul“ anunță, că în vederea pregătirii legii de organizare și unificare administrativă, care va fi votată la începutul sesiunii viitoare, Ministrul de Interne a desemnat inspectorii generali administrativi, cari vor lucra pe rând cu prefectii din Basarabia, Bucovina și Transilvania pentru a aduna materialul necesar acestei pregătiri.

Secțiunile literare-stiințifice ale Asociațiunii se vor întruni, conform prevederilor regulamentului, și anul acesta pe ziua de 1/14 Iulie c. în ședință plenară ordinară la Sibiu. Ordinea de zi va fi aceasta: 1. Deschiderea ședinței plenare la orele 10 a. m. 2. Raportul secretarului literar. 3. Stabilirea ordinii pentru lucrările secțiunilor. 4. Propunerea secției tehnice de a se desființa. — După masă ședințele singuraticelor secții.

Nou. A apărut „La altarul neamului“, cuvântări la sărbările naționale, de Dr. Cheorghe Comșa, diacon, subdirector general în Ministerul Cultelor și Artelor. Se poate comanda la „Tipografia cărților bisericești“ din București și la „Librăria diecezană“ din Caransebeș. Prețul: 10 Lei.

Salariile corpului didactic pe lunile de vacanță. Ministerul Instrucțiunii publice a făcut cunoscut tuturor școlilor secundare și primare din țară, că Ministerul de Finanțe a aprobat, ca plata salariilor corpului didactic pe lunile de vacanță, Iulie și August, să se facă cu anticipație în primele zile ale lunii Iulie.

Expozițiile de animale în județul Caraș-Severin în vara anului acesta vor avea loc, după cum urmează: dela 15—20 August în comunele Căcova, Bozovici, Balinț; iar dela 20—30 August în comunele de pe valea Carașului.

Convocare. Cu provocare la literile Ven. Consistor diecezan ddtto 20 Iunie 1924 Nr. 2714 B., se convoacă la conferență On. Preoțime parohială din protopresbiteratul Logoșului pe Luni, în 8/21 Iulie, a. c. la oarele 9 a. m. în sala de ședințe a bisericii ortodoxe române din Logoș.

Logoș, în 24 Iunie 1924.

Oficiul protopresbiteral ort. rom.

O pedeapsă. Fiul dlui Macdonald a fost pedepsit de directorul școlii cu interzicerea de a eși în oraș până la sfârșitul anului școlar, din cauza unei mari greșeli.

— Ar fi vre-un director de liceu în Franța în stare să pedepsească astfel pe fiul d-lui Herriot? se întrebă „Figaro“.

Ce să mai zicem noi!

Cel mai vechiu ziar din lume apare în China — și încă de 1000 de ani neîntrerupt. În arhivele palatului imperial din Peking se păstrează câte un exemplar din fiecare număr de la Nr. 1 și până la 21. Din cauza că alfabetul chinez e extrem de complicat, având vr'o 40 de mii de semne diferite, corectura acestui ziar o face un personal foarte numeros, care din zori și până în noapte e ocupat numai cu îndreptarea greșalelor de tipar.

Combaterea tuberculozei. Ziarele aduc știrea, că doctorul Calmette, asistentul directorului Institutului Pasteur din Paris, a reușit să inoculeze cu succes animalele tinere în contra tuberculozei.

Procesul de vaccinare constă în inocularea de culturi vii, dar atenuate în mod artificial, de baccili ai tuberculozei. Atenuarea s'a produs, cultivând baccili în serii neîntrerupte în fiere de vacă. După 13 ani de cultură acești baccili au devenit absolut inofensivi.

După experiența cu animale mici, doctorul Calmette a inoculat 217 copii, obținând cel mai deplin succes.

Un record de memorie. Amatorii de șah din București au organizat Duminecă o interesantă producțiune de șah în saloanele Camerei de comerț.

Cu acest prilej, d. inginer L. Lowenton, un destins teoretician de șah, a jucat simultan patru partide „a l'aveugle”, adică fără a vedea tabla de șah, reușind să câștige 3 partide, pe când una a rămas nedecisă.

Acest rezultat constituie un record în România, dat fiind, că până acum nici un șahist român nu a jucat mai mult ca două partide „a l'aveugle”.

Tot cu prilejul acestei reprezentanții, d. locotenent Gudju a jucat simultan 20 partide pe față. Rezultatul a fost: 13 partide câștigate, 6 pierdute și una remisă.

Bibliografie.

A apărut:

„*Arhivele Olteniei*”, revistă bilunară sub direcțiunea dlor Dr. Ch. Laugier și prof. C. D. Fortunescu. Anul III, nr 13 (Mai-Iunie 1924). *Craiova*. Abonament anual: 200 Lei.

„*Renașterea*”, revistă de cultură religioasă, apare lunar sub patronajul P. S. Episcop Vartolomeiu. Anul III, nr 6 (Iunie 1924). *Craiova*. Abonament anual: 80 Lei.

„*Datina*”, revista Societății culturale „M. Eminescu” din T. Severin. Anul II, nr 6 (Iunie 1924). *Turnu-Severin*. Abonament anual: 100 Lei.

„*Slovele*”, revistă culturală. Anul II, nr 5—6 (Mai-Iunie 1924). *Calafat*. Prețul: 4 Lei.

„*Ramuri — Drum drept*”, apare sub direcția dlui prof. N. Iorga. Anul XVIII, nr 12—13 (15 Iunie, 1 Iulie 1924). *Craiova*. Abonament anual: 100 Lei.

„*Făclia*”, revista membrilor corpului didactic primar din jud. Romanați. Anul II, nr 9—10. (Mai-Iunie 1924). *Caracal*. Abonament anual: 40 Lei.

Anuarul Seminarului arihidiecezan teologic „Andreian” ort. rom. din Transilvania în *Sibiu* pe a. școl. 1923/1924 publicat de *Dr. Eusebiu, R. Roșca*, director.

Neputând mulțumi fiecărui în parte, pe această cale ne vedem îndemnați a ne exprima mulțumirile noastre tuturor aceluia, cari ne-au adresat cuvinte de mângâiere din prilejul morții neuitatului nostru fiu, soț și tată:

Preotul Cornel Mircea.

Indeosebi aducem mulțumirile noastre P. On. Domn protopresbiter Virgil Musta și preoților slujitori, celor două coruri din Mărcina și Răcășdia, precum și tuturor prietenilor și cunoșcuților, cari prin participarea lor la actul înmormântării au ținut să deie ultima sărutare scumpului nostru răposat.

Răcășdia, la 27 Iunie (10 Iulie) 1924.

Intristata familie.

LA LIBRĂRIA DIECEZANĂ

se află următoarele cărți

de
Dr. PETRŪ BARBU

Cărți de Religione pentru școlile primare:

Istoriele religioase-morale.
Istoriele biblice.
Istoriele bisericești.
Catihismul.

Cărți de Religione pentru școlile secundare:

Istoria Testamentului vechiu.
Istoria Testamentului nou.
Istoria bisericească.
Învățătura bisericii creștine ortodoxe: Dogmele,
Morala și Liturgica bisericii.

Carte de Rugăciuni și Cântări bisericești întocmită și tipărită întâia oară cu binecuvântarea Fericitului Preasfințit Episcop Nicolae Popea.

Elemente de Catihetică sau Metodica Religiei. Ed. II. Araș 1915.

Școala modernă și Religionea la noi. Caransebeș, 1916.

Un cuvânt la reformarea învățământului religios. Caransebeș, 1922.

Catehizarea în școlile primare — Cum aș catihiza eu? Caransebeș, 1923.

Isus Hristos, Vieța Mântuitorului lumii istorisită cu cuvintele Sfintei Scripturi. Edițiunea III, București, 1916.

La Tipografia și Librăria Diecezană, Caransebeș

au sosit diferite
obiecte bisericesti
cădelnițe, candel
potire, discuri, ste
luțe, sfeșnice, etc.

FRIDERIC GROCHOWINA

ceasornicar și mecanic

CARANSEBEȘ

Str. Episcop Popasu (Institutul teologic)

10-3

Furnizează, montează și prela reparaturile ceasurilor dela biserici.